Lieta Nr.A420521410;
A01597-11/9

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2011.gada 13.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Lolita Andersone,
piedaloties pieteicējai *J.B.*, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pilnvarotajai pārstāvei *I.P.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja *J.B.* pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2009.gada 9.novembra lēmuma Nr.51-11/NA/14579 atcelšanu un labvēlīga administratīva akta izdošanu, ar kuru atjaunotu *J.B.* apdrošināšanas atlīdzības izmaksu atbilstoši noteiktajam darbaspējas zaudējuma novērtējumam (procentos).

.

## Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – atbildētāja vai VSAA) 2009.gada 9.novembra lēmuma Nr.51-11/NA/14579 (turpmāk – Lēmums) atstāts spēkā VSAA Rīgas pilsētas Vidzemes nodaļas 2009.gada 22.septembra lēmums Nr.65712, ar kuru *J.B.* (turpmāk – pieteicēja) izbeigta apdrošināšanas atlīdzības par darbspēju zaudējumu izmaksa.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētiem argumentiem.

[1.1] *J.B.* vecuma pensija ir piešķirta pirms 2009.gada 30.jūnija un 2009.gada septembrī tās apmērs ir Ls 257,15. Savukārt atlīdzība par darbspēju zaudējumu piešķirta līdz 2009.gada 30.septembrim, un tās apmērs 2009.gada septembrī ir Ls 128,14.

[1.2] 2009.gada septembrī, pagarinot *J.B.* atlīdzības izmaksas laiku, tās apmērs nosakāms ņemot vērā vidējo algu Ls 418,93 un 24 % darbspēju zaudējumam atbilstošos izmaksas procentus (30%), līdz ar to atlīdzība aprēķināta Ls 125,68 (418,93 x 30 %) apmērā. Aprēķinātās atlīdzības apmērs tiek indeksēts, ņemot vērā visus tos patēriņa cenu indeksus, kuri piemēroti pirms atlīdzības pārrēķināšanas, un rezultātā *J.B.* atlīdzības apmērs ir Ls 160,17 (125,68 x 1,2744).

[1.3] Tā kā pēc atlīdzības pārrēķināšanas atlīdzības apmērs *J.B.* ir Ls 160,17, kas ir mazāk par viņai piešķirtās vecuma pensijas apmēru (Ls 257,15), atlīdzības izmaksa ar 2009.gada 1.oktobri ir izbeidzama.

[2] 2010.gada 15.janvārī Administratīvajā rajona tiesā ierosināta administratīvā lieta pēc *J.B.* pieteikuma par Lēmuma atcelšanu. Pieteicēja norāda, ka Lēmums nav pamatots.

[3] Atbildētāja savā paskaidrojumā lūdz pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem, papildus norādot, ka, nosakot pieteicējai tiesības uz atlīdzību par darbspēju zaudējumu no 2009.gada 1.oktobra, tika konstatēts, ka atlīdzības par darbspēju zaudējumu apmērs no 2009.gada 1.oktobra ir Ls 160,17, bet vecuma pensijas apmērs ir Ls 257,15. Līdz ar to VSAA ir pārtraukusi personai izmaksāt atlīdzību par darbspēju zaudējumu no 2009.gada 1.oktobra, jo vecuma pensija apmērs pieteicējai ir lielāks nekā atlīdzība par darbspējas zaudējumu.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja prasījumu norādot, ka ar Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu komisijas arodslimībās atzinumu viņai tika konstatēta arodslimība un ar 2007.gada 25.septembri Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisijas slēdzienu tika noteikts 24% darbspēju zaudējums līdz 2009.gada 30.septembrim. Pieteicējai tika noteikta apdrošināšanas atlīdzība 138,68 latu apmērā. 2009.gada 16.septembrī pieteicēja izgāja atkārtotu pārbaudi un ar Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisijas slēdzienu viņai noteica darbspēju zudumu 24% apmērā līdz 2014.gada 15.septembrim. 2008.gada martā pieteicēja aizgāja pensijā. Apdrošināšanas atlīdzības apjoms samazinājās, bet viņa to saņēma. Taču ar 2009.gada 22.septembra lēmumu pieteicējai tika atteikts turpināt apdrošināšanas izmaksu. Līdz Lēmuma pieņemšanai pietecēja saņēma gan vecuma pensiju 257 latu apmērā, gan apdrošināšanas atlīdzību 103 latu apmērā, bet tagad saņem tikai pensiju 249 latu apmērā.

[5] Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē prasījumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā izklāstītajiem apsvērumiem, papildus norādot, ka pieteicējai tika piešķirta apdrošināšanas atlīdzība 2007.gada oktobrī saskaņā ar likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un konkrēti 20.panta devītajā daļā, kas tika papildināts ar 2.punktu. Ņemot vērā to, ka pieteicējai tika piešķirta vecuma pensija 2008.gada martā un aprēķinātais darbspēju zaudējumu apmērs bija mazāks nekā pensija, līdz ar to tika pieņemts lēmums pārtraukt apdrošināšanas izmaksu. Minētā likuma 20.panta devītā daļa vecajā redakcijā skanēja šādi, atlīdzība par darbspēju zaudējumu personai tiek maksāta visu laika periodu, ko noteikusi Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisija, bet līdz ko stājās spēkā 2009.gada 1.jūlija grozījumi, tie izslēdza apdrošināšanas atlīdzību, jo 2.punkts nosaka, ka, ja piešķirtās izdienas vai vecuma pensijas apmērs ir vienāds ar atlīdzības par darbspēju zaudējumu apmēru vai to pārsniedz, atlīdzības par darbspēju zaudējumu izmaksu izbeidz.

## Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka pieteicējas pieteikums nav pamatots.

[7] No pieteikuma un tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, tiesa secina, ka pieteicēja vēlas panākt sev labvēlīga administratīva akta izdošanu, proti, uzlikt par pienākuma VSAA izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo

aktu, ar kuru atjaunotu apdrošināšanas atlīdzības izmaksu atbilstoši noteiktajam darbaspējas zaudējuma novērtējumam (procentos).

Līdz ar to tiesa atsevišķi nelemj par pieteicējas prasījumu - atcelt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2009.gada 9.novembra lēmumu Nr.51-11/NA/14579. Tiesa lemj, vai ir apmierināms prasījums par pienākuma uzlikšanu atbildētājai atjaunot apdrošināšanas atlīdzības izmaksu atbilstoši noteiktajam darbaspējas zaudējuma novērtējumam (procentos). Savukārt pārsūdzētais Lēmums tiek skatīts, lai izvērtētu atbildētājas motivāciju izbeigt apdrošināšanas atlīdzības par darbspēju zaudējumu izmaksu.

Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-118/2007 10.punktu)*, proti, jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Pamats izdot personai labvēlīgu administratīvo aktu ir tad, ja pastāv visi tā izdošanas priekšnoteikumi *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 14.marta sprieduma lietā Nr. SKA-84/2007 9.1.punktu).*

Tādējādi tiesai konkrētajā gadījumā ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi pieteicējai labvēlīga administratīva akta izdošanai, ar kuru atjaunotu apdrošināšanas atlīdzības izmaksu atbilstoši noteiktajai invaliditātei un darbaspējas zaudējuma novērtējumam (procentos).

[8] Apdrošinātajai personai atlīdzību par darbspēju zaudējumu piešķir saskaņā ar likumā „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" noteikto kārtību. Tādējādi tiesa pārbauda, vai saskaņā ar šā likuma nosacījumiem pieteicējai ir tiesības uz atlīdzību par darbspēju zaudējumu.

[8.1] Saskaņā ar likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 20.panta otro daļu atlīdzība par darbspēju zaudējumu apdrošinātajai personai tiek izmaksāta par katru mēnesi, sākot ar darbspēju zaudējuma noteikšanas dienu, ņemot vērā apdrošinātās personas darbspēju zaudējumu un mēneša vidējo apdrošināšanas iemaksu algu. Apdrošinātās personas darbspēju zaudējumu un uz to attiecināmo laika periodu nosaka Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisija.

No lietas materiāliem redzams, un par to strīds nepastāv, ka 2007.gada 5.septembrī *J.B.* tika konstatēta arodslimība, pamatojoties uz ko 2007.gada 25.septembrī Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisija noteica 24 % darbspēju zaudējumu līdz 2009.gada 30.septembrim. Pamatojoties uz *J.B.* iesniegumu apdrošināšanas atlīdzības par darbspēju zaudējumu (turpmāk - atlīdzība) piešķiršanai, VSAA Rīgas pilsētas Vidzemes nodaļa 2007.gada

16.oktobrī piešķīra viņai apdrošināšanas atlīdzību no 2007.gada 25.septembra līdz 2009.gada 30.septembrim. 2008.gada 18.marta pieteicējai tika piešķirta vecuma pensija Ls 254,13 apmērā. Atkārtotas invaliditātes ekspertīzes rezultātā VDEĀK 2009.gada 16.septembrī noteica 24% darbspēju līdz 2014.gada 15.septembrim.

2009.gada septembrī, pagarinot *J.B.* atlīdzības izmaksas laiku, tās apmērs nosakāms ņemot vērā vidējo algu Ls 418,93 un 24 % darbspēju zaudējumam atbilstošos izmaksas procentus (30%), līdz ar to atlīdzība aprēķināta Ls 125,68 (418,93 x 30 %) apmērā. Aprēķinātās atlīdzības apmērs tiek indeksēts, ņemot vērā visus tos patēriņa cenu indeksus, kuri piemēroti pirms atlīdzības pārrēķināšanas, un rezultātā *J.B.* atlīdzības apmērs ir Ls 160,17 (125,68 x 1,2744).

[8.2] Atbilstoši likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" (redakcijā, kas ir spēkā no 2009.gada 1.jūlija) 20.panta devītās daļas 2.punktam personai, kurai piešķirta izdienas pensija, ko izmaksā no valsts pensiju speciālā budžeta, vai vecuma pensija, atlīdzības par darbspēju zaudējumu izmaksu izbeidz, ja piešķirtās izdienas vai vecuma pensijas apmērs ir vienāds ar atlīdzības par darbspēju zaudējumu apmēru vai to pārsniedz.

Ņemot vērā iepriekš konstatēto, ka pieteicējas vecuma pensijas apmērs pārsniedz viņai piešķirto atlīdzības par darbspēju zaudējuma apmēru, tiesa, pamatojoties uz iepriekš citēto tiesību normu, atzīst, ka nepastāv priekšnoteikumi pieteicējai labvēlīga administratīva akta izdošanai, ar kuru atjaunotu apdrošināšanas atlīdzības izmaksu atbilstoši noteiktajam darbaspējas zaudējuma novērtējumam (procentos).

[9] Pastāvot šādiem lietas apstākļiem, pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu ir nepamatots un līdz ar to noraidāms pilnā apmērā.

## Rezultatīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251., 289.–291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

## nosprieda:

**noraidīt** *J.B.* pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2009.gada 9.novembra lēmuma Nr.51-11/NA/14579 atcelšanu un labvēlīga administratīva akta izdošanu, ar kuru atjaunotu *J.B.* apdrošināšanas atlīdzības izmaksu atbilstoši noteiktajam darbaspējas zaudējuma novērtējumam (procentos).

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

*Spriedums sastādīts 2011.gada 13.jūnijā.*

Tiesnese (paraksts) L.Andersone

NORAKSTS PAREIZS
Tiesnese _____ L.Andersone
Administratīvā rajona tiesa
Rīgā 2011.gada 13.jūnijā.